

institut
botànic
de Barcelona

seminaris

Passeig del Migdia s/n (Parc Montjuïc), 08038 Barcelona, tel. 932890611, www.ibb.bcn-csic.es
Com arribar-hi: GPS -41°21'43.55"N, 02°09'38.64"E; transport públic – Bus 150, Plaça Espanya

31 de Gener de 2017, 12:00, Sala Salvador

Catalunya com a hotspot d'invasions vegetals: els exemples d'Agave (Agavaceae) i Kalanchoe (Crassulaceae)

Per

Neus Nualart & Jordi López-Pujol

Institut Botànic de Barcelona IBB-CSIC-ICUB

Les invasions biològiques són avui una de les amenaces principals a les que està sotmesa la biodiversitat del nostre planeta. Catalunya està esdevenint un dels *hotspots* mundials per a la invasió d'espècies vegetals al·lòctones degut a una sèrie de raons, d'entre les quals destaquen un clima moderat i una gran diversitat d'hàbitats (el que permet l'establiment d'un ampli ventall d'espècies), a banda d'un paisatge altament modificat i l'existència de múltiples vies d'introducció (principalment a través de l'entrada de persones i de mercaderies). Tot i els recents esforços de catalogació d'aquesta flora forana, existeixen encara importants buits de coneixement, especialment pel que fa a les cactàcies i resta de plantes crasses. Només a tall d'exemple, tot i que creiem que força representatius, repassarem la situació de dos gèneres de plantes al·lòctones que estan penetrant amb força a casa nostra: *Agave* i *Kalanchoe*.

Agave, d'origen americà, és un dels gèneres al·lòctons que compten amb més tàxons assilvestrats presents a Catalunya, amb prop d'una vintena (la majoria detectats durant els darrers anys, alguns dels quals per investigadors del nostre centre). Principalment introduïts degut al seu ús com a plantes ornamentals, alguns dels tàxons han esdevingut invasors (com ara *A. americana*) tot i que molts romanen com a subespontanis. *Agave difformis*, una espècie endèmica de les terres altes de Mèxic, és potser la més desconeguda de les agaves presents a Catalunya i, de fet, les poques poblacions trobades fins a la data representen les úniques citacions en estat silvestre fora de Mèxic. Els resultats preliminars de l'estudi del nínxol ecològic d'aquesta espècie semblen indicar que les poblacions catalanes creixen sota unes condicions climatològiques força diferents que les mexicanes.

El gènere *Kalanchoe*, d'origen malgaix i també amb un important potencial com a ornamental, és, en canvi, de recent implantació a casa nostra, on a dia d'avui només compta amb quatre representants. Tot i això, un d'aquests, la notoespècie *K. ×houghtonii*, està demostrant un clar comportament invasor (com d'altra banda s'ha observat en d'altres regions del planeta) i avui dia pot trobar-se a pràcticament tot el litoral català. La modelització del seu nínxol ecològic, tanmateix, mostra una notable expansió de la seva àrea de distribució sota un escenari de canvi climàtic per a l'any 2070, envaint tota la Catalunya pre-litoral i fins i tot grans àrees de la Catalunya central. Convé també fer un seguiment d'una de les seves espècies parentals, *K. delagoensis*, recentment detectada a Catalunya i que en d'altres llocs del planeta és comporta com una gran invasora.